

Voornamen en hunne beteekenis

door P. DE ZEEUW J.Gzn.

Wij dragen allen een naam.

Sommigen zijn zelfs zoo rijk, dat zij twee, drie of meer voornamen bezitten.

En die namen zijn ons gegeven ter onderscheiding, niet maar willekeurig, doch volgens vaste gewoonten.

Zoo heeten velen naar grootvader of grootmoeder, oom of tante, vader of moeder. Sommigen heeten naar een broertje of zusje, dat gestorven was, vóór zij geboren werden.

Nu zegt de Bijbel, dat de naam op het wezen ziet en met de menschen over wien wij in den Bijbel lezen is dit meestal ook het geval. De meester op school zal u dit weleens hebben verteld. Zoo beteekent Mozes „uit het water getogen.” Hij ontving dien naam, omdat men hem in den Nijl had gevonden. Juda beteekent „hij zal God loven.” Samuel „van den Heere gebeden.”

De ouders gaven dus steeds aan hunne kinderen namen, die eene beteekenis hadden. Zulk een naam herinnerde dan aan een feit, dat was voorgevallen of de naam was een profetie van wat een kind later zijn zou.

Van onze namen kan dit niet meer gezegd worden.

Zooals ik reeds zeide, ontvangen wij de namen, die door onze familieleden reeds eerder zijn gedragen.

Toch hebben ook die namen meest allen een beteekenis en mij dunkt, de lezers en lezeressen van „Vrij en Blij” zullen wel nieuwsgierig zijn, eens te weten, wat hun naam eigenlijk beteekent.

Welnu, ik zal die beteekenis naar mijn beste weten weergeven. Wij moeten echter bedenken, dat vele namen van andere zijn afgeleid of door verbastering tot andere namen zijn geworden. Zij hebben dan natuurlijk dezelfde beteekenis als het stamwoord. Wie zijn naam soms in deze lijst niet

vermeld vindt, moet er mij maar eens naar vragen. Misschien kan ik zijn of haar nieuwsgierigheid bevredigen.

Alleen van de stamnaam geef ik de betekenis, de afgeleide namen plaats ik er tusschen haakjes achter.

Aart = oud. Abraham (Bram) = vader eener groote menigte. Ada = schoonheid. Adelbert (Alberta, Adelina, Adelheid, Alida, Daatje, Aaltje, Albert) = edel van afkomst of geslacht. Adolf (Adolfina, Dolf) = edele wachter. Adriaan (Adriana, Jaantje, Jana, Arie) = krachtvol, dapper. Agatha (Aagje, Aagt) = goed. Alexander (Lex, Sander) = mannelijke hulp, man des strijds. Aletta (Letje, Elsje) = verjaagster van menschen. Alfonsus = edele stamhouder. Alfred = goed raadsman. Amelia = arbeidzaam. Andries (Dries) = mannelijk. Anna (Naatje) = de bevallige. Antje (Annetta) = moedig. Anton (Toon, Antonia, Tonia, Antoinetta, Ant, Teun) = een die vooraan staat. Arend (Arnold, Nol, Noldus, Arthur) = machtig als een adelaar. Augustus (August, Augusta) = de verhevene, de heilige, de toenemende. Aurelianus (Ally) = van goud.

Barbara (Bab) = vreemdeling. Barend (Berend, Beert, Bernard) = sterke strijder. Bastiaan (Bas, Bastiaantje, Saantje) = de eerwaardige. Benjamin (Ben) = zoon der rechterhand. Bertha (Bartje, Beertje) = beraden. Boudewijn = dappere vriend.

Caspar = schatmeester. Cecilia = blind. Christiaan (Kris, Christina, Stien, Stijntje) = van den gezalfden; christen. Christoffel = Christusdrager. Clara = beroemd. Constantijn (Constans, Constantia) = standvastig. Cornelis (Cornelia, Cor, Kees, Krelis, Kee) = van 't kweken van den Kornel- of Kornoeljeboom. Coenraad (Koen) = raadsman des volks.

Daniël (Daan) = God is rechter. David = beminde. Desiderius = gewenscht. Diederik (Dirk, Dirkje) = heer des volks. Dorothea (Doris, Dora, Doortje) = Godsgeschenk.

Eduard = beschermer des eigendoms. Egbert = roemvol

door het zwaard. Eleonora (Nora) = barmhartig. Eliza = God is zijn heil. Elizabeth (Betje, Betsy, Lijsbeth) = aanbidster van God. Emma = bij. Engelbert (Engel) = schitterend als een engel. Esther = ster, sterrenglans. Ernest (Ernestina) = onbeweeglijk. Eugenie = welgeboren. Eva (Eef) = leven; de levende. Everhard (Evert) = sterk als een ever. Ewald (Ewout) = handhaver der wet.

Ferdinand = dapper voor den vrede. Filippus (Filippina, Flip) = liefhebber van paarden. Florus (Floor, Flora) = bloeiend. Franciscus (Francisca, Frank, Frans, Francina) = vrij. Frederik (Frits, Freek, Free) = vrede-rijk of vrede-vorst.

Gabriël = man Gods. Gerardus (Gerard, Gerrit) = krachtige strijder. Geertruida (Geertje, Trui, Truce, Truida) = strijdgeest. George (Joris, Jurriaan) = akkerman. Godard = Gode standvastig. Godwin (Goossen, Gosewijn) = vriend Gods. Grietje (zie Margaretha). Gustaaf (Gustava) = steunvol strijder. Gijsbert (Gijs, Gijsje) = van heerlijke afkomst.

Hanna = God is genadig. Helena (Lientje) = aan zich verbindend. Hendrik (Henri, Henriëtte, Hein, Heintje) = overste des huizes. Herman (Manus) = krijgsman. Hieronymus (Jeroen) = heilig van naam. Huibert (Huibertje) = voortreffelijk verstand. Hugo (Huuḡ, Huiḡ) = nadenkend.

Ida = jonkvrouw. Isabella = schoone dochter. Izak = lachverwekker.

Jakob (Jaap, Jacobus, Jacomijntje, Jaqueline, Koos, Koba, Ko) = een hiellichter, een die verdringt. Johannes (Johan, Jan, Jannetje, Hannes, Hans) = genadegift. Jasper = heil-aanbrengend. Jodoke (Joost, Justus) = de rechtvaardige. Joris (zie George). Jozef (Josephine) = toeneming, aanwas. Juliaan (Julianus, Julia) = schoon. Justus (Justina) = de rechtvaardige.

Karel (Carolina) = man. Katharina (Kato, Katrijn) = rein. Krijn (Krijna) = heldhaftig.

Lambertus (Lammert, Lambrecht, Lamberta) = van een vermaard land. Laurens (Laura, Louw) = als een laurier. Leendert (Leonard) = sterk als een leeuw. Lodewijk (Louis) = strijder voor het volk. Lydia = ingeborene.

Maarten (Maartje, Martijntje) = krijgsvaardig. Mathilda (Machteld, Machtelina, Matje, Metje) = machtig in den strijd. Margaretha (Margot, Gretha, Grietje) = parel. Maria (Mie, Mietje, Maaïke) = parelend. Marinus (Rinus) = schitterend. Martha (Marretje) = bitter wordende, ook wel waardig. Mattheus (Matthias, Matthijs, Teeuwis, Tijs) = gave Gods. Maurits = donkerkleurig. Meindert = sterk in kracht.

Nicolaas (Klaas, Nico) = die 't volk overwint. Neeltje (Nel, Nelly, Nelis) = zie Cornelis.

Otto = beschermer van het erfgoed.

Paulus (Paul, Paulina, Pauw, Paul, Lina, Lien) = klein. Pieter (Petrus, Peter, Pietje) = rotsman. Petronella = afgeleid van Petra en Cornelia.

Rachel = oilam. Rebekka = welgevoed. Regina (Regiën, Gien) = koningin. Rosa (Roosje, Rosalie, Rosetta, Rookje) = Roos. Reinier (Reindert) = een beroemd voorlichter. Reinald (Reinout) = die in den raad heerscht. Rika (Rijk, Rijkje) = een die heerscht. Richard = sterk in macht. Roeland (Roel) = geweldig in alle landen. Robert = schitterend in roem. Rudolf = (Roelof, Rolf,) = vermaard door behoedzaamheid. Rust = schoonheid of vriendin.

Salomo = de vreedzame. Sara (Saartje) = vorstin. Sebastiaan (Bastiaan, Bas) = de eerwaardige. Sibylla = van God beziel. Simon (Simeon, Siem) = de gehoorzame. Sophia (Sophie, Fie) = wijsheid. Steven (Stefanus) = kroon. Suzanna (Santje, Suze, Suus) = lelie.

Theodorus (Theodoor, Theo, Nathanaël, Dorothea, Diodorus, Zebedeüs) = Godsgeschenk. Theophilus = liefhebber of vriend Gods. Theresia = jagerin. Timotheüs = Godvreezende.

Ursula = sterk. Ulrich = beheerscher van het erfgoed.

Valentijn = sterk. Victor (Vincentius, Vincent, Victoria) = overwinnaar.

Wijnand = staat in den krijg. Willem (Wilhelm, Wim, Wilhelmina, Willy, Mientje, Mijntje, Mina) = een beslist strijder. Walther (Wouter, Wout) = geducht in den strijd.

Xantippe = geel paard.

Zacharias = de Heere gedenkt. Zeger = overwinnaar. Zwaantje = fiere geest.

Daar hebt gij nu de beteekenis van vele voornamen. Ieder moet er nu zijn eigen naam maar eens uitzoeken.

